KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 11.8.2023 r.
COM(2023) 482 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z działalności Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG) w latach 2021 i 2022

STRESZCZENIE

Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG) utworzono pierwotnie w 2007 r. w celu wspierania pracowników, którzy tracą pracę w wyniku globalizacji lub zmian w kierunkach światowego handlu, aby okazać solidarność oraz wspierać godne i trwałe zatrudnienie, oferując pomoc w przypadku istotnych działań restrukturyzacyjnych. W ramach funduszu realizuje się powyższe zadania pomagając zwalnianym pracownikom i osobom, które zaprzestały prowadzenia działalności na własny rachunek, dostosować się do zmiany strukturalnej w drodze dostosowania swoich umiejętności i znalezienia nowej pracy.

Następnie zakres funduszu dostosowano w celu wspierania pracowników zwolnionych w wyniku światowego kryzysu finansowego i gospodarczego.

Rozporządzenie w sprawie EFG[1] dodatkowo zmieniono na lata 2021–2027, aby fundusz mógł wspierać większą liczbę pracowników, którzy stracili pracę. Obecnie z funduszu oferuje się także wsparcie dla zwalnianych pracowników nie tylko w przypadku transformacji społeczno-ekonomicznych wynikających z globalizacji oraz światowego kryzysu finansowego i gospodarczego, ale również spowodowanych dowolnym innym działaniem restrukturyzacyjnym, takim jak zmiany strukturalne związane z globalizacją, kryzysami finansowymi lub gospodarczymi, przejściem na gospodarkę niskoemisyjną, cyfryzacją lub automatyzacją.

Jako fundusz wykorzystywany w sytuacjach kryzysowych, EFG działa w odpowiedzi na zmiany, aby pomóc zwalnianym pracownikom dotkniętym istotnymi działaniami restrukturyzacyjnymi. Fundusz jest ukierunkowany na zasady określone w trzech kategoriach Europejskiego filaru praw socjalnych[2] (równe szanse i dostęp do zatrudnienia; uczciwe warunki pracy; oraz ochrona socjalna i integracja społeczna) i pomaga w ich wdrażaniu, a także wzmacnia spójność społeczną i gospodarczą wśród regionów i państw członkowskich. Uzupełnia on istniejące główne programy i usługi w zakresie wsparcia restrukturyzacji dla podmiotów rynku pracy, nie zastępując istniejących zasobów.

Niniejsze sprawozdanie zawiera przegląd działań prowadzonych w ramach EFG oraz jego wyniki w latach 2021–2022. Poniżej przedstawiono zestawienie najważniejszych ustaleń.

- W okresie sprawozdawczym pięć państw członkowskich złożyło 11 wniosków na łączną kwotę 45,8 mln EUR (w tym 6,8 mln EUR wkładu krajowego i 39 mln EUR wkładu z EFG) i były one skierowane do 5 182 pracowników. Najwięcej pracowników zatrudnionych było w sektorze transportu lotniczego, sektorze produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, a następnie w sektorze magazynowania i działalności usługowej wspomagającej transport.

- Parlament Europejski i Rada przyjęły 14 decyzji o uruchomieniu środków z EFG na łączną kwotę 51,8 mln EUR w celu wsparcia 13 025 pracowników[3].

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/691 z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG) oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1309/2013.

[2] Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych

[3] Spośród 14 decyzji pięć odnosiło się do spraw dotyczących wsparcia z EFG otrzymanych pod koniec 2020 r. (EGF/2020/002, EE/Estonia Tourism; EGF/2020/003, DE/GMH Guss; EGF/2020/004, NL/KLM; EGF/2020/005, BE/Swissport; i EGF/2020/006, FI/Finnair).

- Ze względu na bardzo małą liczbę spraw w 2018 i 2019 r., w 2021 r. konieczne było sporządzenie tylko jednego sprawozdania końcowego. Wyniki tego sprawozdania wykazały, że 79 % pracowników korzystających ze środków podjęło ponownie pracę. W kolejnym sprawozdaniu dwuletnim, obejmującym lata 2023 i 2024, oczekuje się 13 sprawozdań końcowych.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie 4
2. Analiza działań prowadzonych w ramach EFG w latach 2021 i 2022 5
2.1. Złożone wnioski 5
2.1.1. Złożone wnioski w podziale na powód zwolnienia i kryterium interwencji 7
2.1.2. Wnioski złożone według sektorów (opisanych w NACE Rev. 2) 7
2.1.3. Wnioski złożone według liczby beneficjentów objętych pomocą 8
2.1.4. Złożone wnioski wg wnioskowanych kwot 12
2.1.5. Złożone wnioski wg wnioskowanych kwot w podziale na pracownika 13
2.2. Przyjęte decyzje i przyznane wkłady 14
2.2.1. Środki finansowane przy wsparciu z EFG 18
2.2.2. Komplementarność wobec działań finansowanych z funduszy krajowych lub unijnych 18
2.3. Wnioski niezatwierdzone 19
2.4. Wyniki osiągnięte w ramach EFG 19
2.4.1. Podsumowanie i ocena jakościowa wyników zgłoszonych w 2021 r. 20
2.4.2. Poziom reintegracji beneficjentów, którzy otrzymali pomoc 21
2.5. Wykonanie finansowe 22
2.5.1. Wkłady z EFG 22
2.5.2. Pomoc techniczna 22
2.5.3. Zgłoszone nieprawidłowości 23
2.5.4. Zamknięcie wkładów finansowych EFG 23
2.6. Działania w zakresie pomocy technicznej podjęte przez Komisję 27
2.6.1. Działania informacyjne i promocyjne – strona internetowa 27
2.6.2. Spotkania z organami krajowymi i zainteresowanymi stronami EFG 27
2.6.3. System elektronicznej wymiany danych (SFC2021) 27
2.6.4. Ocena ex post Komisji dotycząca EFG na lata 2014–2020 28

1. Wprowadzenie

Poprzez Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG) 2021–2027[4] UE wyraża solidarność z pracownikami, których zwolniono, i osobami, które zaprzestały prowadzenia działalności na własny rachunek z powodu jakiegokolwiek istotnego działania restrukturyzacyjnego, takiego jak zmiany strukturalne związane z globalizacją, kryzysami finansowymi lub gospodarczymi, przejściem na gospodarkę niskoemisyjną, cyfryzacją lub automatyzacją, a także zapewnia wsparcie na rzecz wspomnianych pracowników i osób prowadzących działalność na własny rachunek. Próg kwalifikowalności obniżono z 500 (w okresie 2014–2020) do 200 (w okresie 2021–2027) zwalnianych pracowników. Ponadto zmieniono stopę współfinansowania z EFG z 60 % (w okresie 2014–2020) na najwyższą stopę współfinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w danym państwie członkowskim[5] lub 60 %, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa (w okresie 2021–2027). Przeprojektowanie EFG na lata 2021–2027 ma na celu zapewnienie zwiększonej inkluzywności i elastyczności, aby lepiej reagować na obecne i przyszłe wyzwania gospodarcze.

Aby pomóc zwalnianym pracownikom w znalezieniu nowej pracy, EFG umożliwia współfinansowanie aktywnych środków rynku pracy wdrażanych przez państwa członkowskie. Fundusz stanowi uzupełnienie krajowych środków w przypadku nagłych zwolnień grupowych spowodowanych wszelkimi rodzajami działań restrukturyzacyjnych, o których mowa powyżej, oraz zapewnia bardziej zindywidualizowane i ukierunkowane podejście do najbardziej narażonych zwalnianych pracowników.

Zgodnie z art. 21 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/691 z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (2021–2027)[6] Komisja kieruje niniejsze sprawozdanie do Parlamentu Europejskiego i Rady, przedstawiając ilościową i jakościową ocenę działalności EFG w poprzednich dwóch latach.

Niniejsze sprawozdanie dotyczy głównie wyników osiągniętych w ramach EFG i zawiera w szczególności informacje na temat:

- złożonych wniosków;
- przyjętych decyzji;

[4] Utworzony rozporządzeniem (WE) nr 1927/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającym Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji, zmienionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 546/2009 z dnia 18 czerwca 2006 r., a następnie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1309/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (2014–2020) i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1927/2006 i w okresie 2021–2027 podlegający rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/691 z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników.

[5] W art. 112 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159) ustanowiono stopy dofinansowania z EFS+ na poziomie 85 % dla regionów słabiej rozwiniętych; 70 % dla regionów w okresie przejściowym, które w okresie 2014–2020 były sklasyfikowane jako regiony słabiej rozwinięte; 60 % dla regionów w okresie przejściowym; 50 % dla regionów lepiej rozwiniętych, które zostały sklasyfikowane jako regiony w okresie przejściowym lub których PKB na mieszkańca w okresie 2014–2020 wynosił poniżej 100 %; oraz 40 % dla regionów lepiej rozwiniętych.

[6] Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 48.

- finansowanych działań, w tym ich komplementarności z działaniami finansowanymi z innych instrumentów unijnych, w szczególności z EFS+;
- danych statystycznych dotyczących poziomu reintegracji beneficjentów w poszczególnych państwach członkowskich;
- zamknięcia wypłacanej pomocy finansowej; oraz
- odrzuconych wniosków.

Sprawozdanie kończy się przedstawieniem wyników przeprowadzonej przez Komisję oceny *ex post* EFG 2014–2020, opublikowanej 13 grudnia 2021 r.

2. Analiza działań prowadzonych w ramach EFG w latach 2021 i 2022

2.1. Złożone wnioski

W latach 2021 i 2022 Komisja otrzymała 11 wniosków od pięciu państw członkowskich: Belgii, Grecji, Hiszpanii, Francji i Włoch. Wspomniane 11 wniosków opiewało na łączną kwotę 45,8 mln EUR (wkłady krajowe i wkłady z EFG łącznie) i były one skierowane do 5 182 pracowników. Pięć wymienionych państw członkowskich składało już wcześniej wnioski o finansowanie z EFG. Szczegółowe informacje na temat tych wniosków podano w tabeli 1.

Tabela 1: Wnioski złożone w latach 2021 i 2022

Nr referencyjny EFG	Państwo członkowskie	Tytuł sprawy	Krótki opis sektora	Dział wg NACE Rev. 2	Data złożenia wniosku	Art. Kryteria interwencji	Handel/kryzys	Wkład krajowy (w EUR) (40 % lub mniejszy odsetek całkowitej kwoty przeznaczonej na sprawę)	Wkład z EFG (w EUR) (60 % lub większy odsetek całkowitej kwoty przeznaczonej na sprawę)	Stopa współfinansowania z EFG (w %)	Liczba zwolnionych pracowników	Liczba pracowników objętych pomocą	Udział pracowników objętych pomocą w liczbie zwolnionych pracowników	Średnia kwota z EFG na pracownika objętego pomocą
								A	B	C	D	E	E/D	B/E
EGF/2021/001	ES	País Vasco metal	Przemysł metalowy	25	2021-06-25	art. 4 ust. 2 lit. b)	Kryzys (COVID-19)	214 343	1 214 607	85%	491	300	61%	4 049
EGF/2021/002	IT	Air Italy	Transport lotniczy	51	2021-07-15	art. 4 ust. 2 lit. a)	Kryzys korporacyjny	683 760	3 874 640	85%	611	611	100%	6 341
EGF/2021/003	IT	Porto Canale	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	52	2021-07-15	art. 4 ust. 3	Handel	263 543	1 493 407	85%	190	190	100%	7 860
EGF/2021/004	ES	Aragón automotive	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	29	2021-07-26	art. 4 ust. 2 lit. b)	Kryzys (COVID-19)	247 917	1 404 863	85%	1 052	320	30%	4 390
EGF/2021/005	FR	Airbus	Produkcja sprzętu transportowego	30	2021-07-26	art. 4 ust. 2 lit. a)	Kryzys (COVID-19)	660 930	3 745 264	85%	508	297	58%	12 610
EGF/2021/006	ES	Cataluña automotive	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	29	2021-09-23	art. 4 ust. 2 lit. b)	Handel	493 263	2 795 156	85%	705	450	64%	6 211
EGF/2021/007	FR	Selecta	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi i motocyklami (automaty sprzedające)	46	2021-10-12	art. 4 ust. 2 lit. a)	Kryzys (COVID-19)	348 918	1 977 200	85%	366	366	100%	5 402
EGF/2021/008	EL	Attica Manufacture of electrical equipment	Produkcja urządzeń elektrycznych	27	2021-12-21	art. 4 ust. 2 lit. b)	Handel	263 970	1 495 830	85%	206	206	100%	7 261
EGF/2022/001	FR	Air France	Transport lotniczy i konserwacja statków powietrznych	51; 33	2022-01-21	art. 4 ust. 2 lit. a)	Kryzys (COVID-19)	3 131 049	17 742 607	85%	1 580	1 580	100%	11 229
EGF/2022/002	BE	TNT	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	52	2022-10-18	art. 4 ust. 2 lit. a)	zejęcie przedsiębiorstw	345 247	1 956 397	85%	559	559	100%	3 500
EGF/2022/003	ES	Alu Ibérica	Produkcja metali	24	2022-11-30	art. 4 ust. 2 lit. a)	Handel	225 000	1 275 000	85%	303	303	100%	4 208
Całkowita liczba wniosków otrzymanych w latach 2021 i 2022: 11						**art. 4 ust. 1 lit. a) = 6 art. 4 ust. 1 lit. b) = 4 art. 4 ust. 2 = 1**	**Ogółem**	**6 877 940**	**38 974 971**		**6 571**	**5 182**	**79%**	**7 521**
							Średnia w odniesieniu do 11 wniosków	**625 267**	**3 543 179**		**597**	**471**		

2.1.1. Złożone wnioski w podziale na powód zwolnienia i kryterium interwencji

11 wniosków złożonych w latach 2021 i 2022 było objętych rozporządzeniem (UE) 2021/691. Według informacji przekazanych przez państwa członkowskie, zwolnienia wynikały głównie z następujących powodów:

- **poważnych zmian strukturalnych wpływających na kierunki światowego handlu, spowodowanych globalizacją**

  Grecja, Hiszpania i Włochy złożyły cztery wnioski, powołując się na powody związane z globalizacją handlu, z których jeden (EGF/2021/003 IT/Porto Canale) uzasadniono tym, że dotyczy niewielkiego rynku pracy[7].

- **Skutki kryzysu związanego z COVID-19**

  Pięć wniosków dotyczyło kryzysu związanego z COVID-19. Dwa państwa członkowskie (Hiszpania i Francja) złożyły wnioski związane ze zwolnieniami w sektorach, które szczególnie ucierpiały wskutek pandemii COVID-19: przemysł metalowy; produkcja pojazdów samochodowych; produkcja sprzętu transportowego; oraz transport lotniczy i konserwacja statków powietrznych.

- **Pozostałe**

  Jeden wniosek złożono w następstwie kryzysu korporacyjnego (EGF/2021/002 IT/Air Italy) i jeden w związku z przejęciem przedsiębiorstwa (EGF/2022/002 BE/TNT).

2.1.2. Wnioski złożone według sektorów (opisanych w NACE Rev. 2)[8]

Wspomniane 11 wniosków dotyczyło zwolnień w dziewięciu różnych sektorach:

1) transport lotniczy (dwa wnioski),
2) magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport (dwa wnioski),
3) produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (dwa wnioski),
4) przemysł metalowy,
5) produkcja sprzętu transportowego,
6) handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi i motocyklami (automaty sprzedające),
7) produkcja urządzeń elektrycznych,

[7] Art. 4 ust. 2 lit. a) rozporządzenia w sprawie EFG zawiera wymóg zwolnienia co najmniej 200 pracowników w czteromiesięcznym okresie odniesienia, w przedsiębiorstwie znajdującym się w państwie członkowskim, z uwzględnieniem zwolnień pracowników u jego dostawców i producentów znajdujących się poniżej w łańcuchu dostaw lub osób, które zaprzestały prowadzenia działalności na własny rachunek. Zgodnie z art. 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie EFG wniosek może odbiegać od tych kryteriów, jeżeli sprawa dotyczy niewielkiego rynku pracy, a zwolnienia mają poważny wpływ na zatrudnienie i gospodarkę lokalną lub regionalną.

[8] NACE Rev.2, statystyczna klasyfikacja działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-07-015.

8) konserwacja statków powietrznych,
9) produkcja metali.

Najwięcej pracowników objętych pomocą zatrudnionych było w sektorze transportu lotniczego (2 153), następnie w sektorze produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (770), a następnie magazynowania i działalności usługowej wspomagającej transport (749), zob. wykres 1.

Jeden wniosek, z Francji, dotyczył więcej niż jednego sektora działalności.

Wykres 1: Liczba pracowników objętych pomocą wg sektorów (NACE Rev. 2) w latach 2021–2022

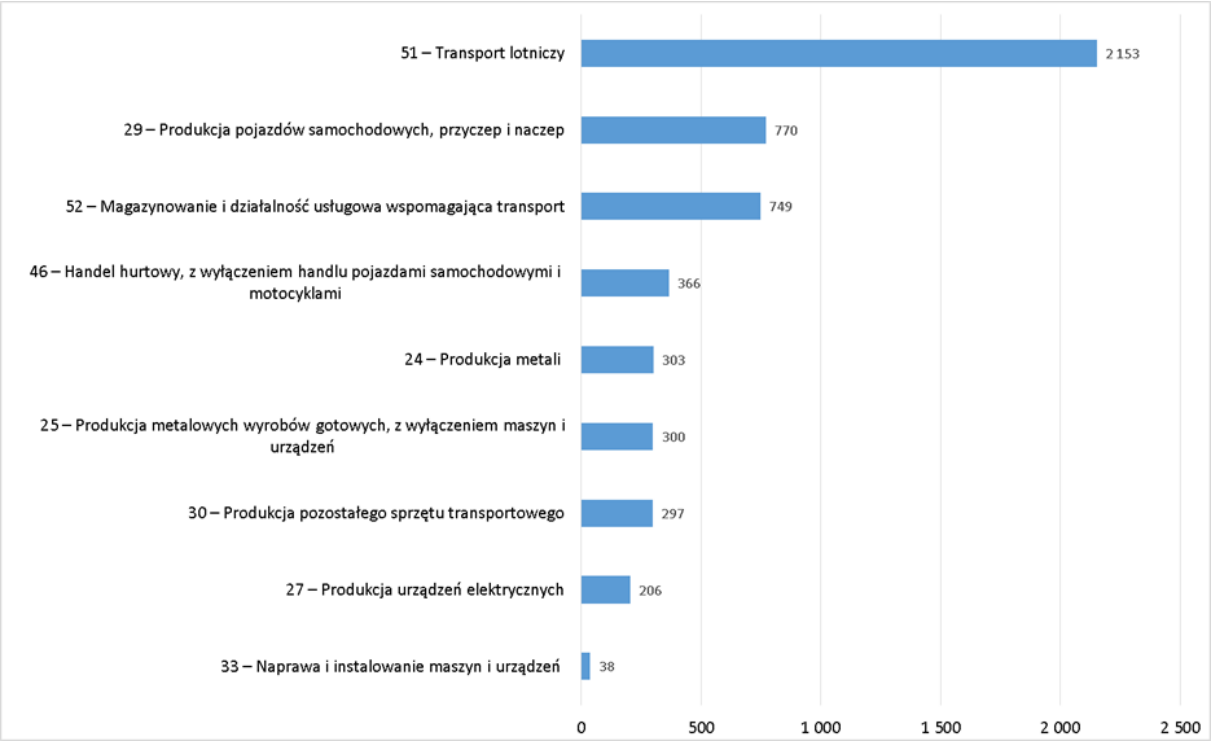

2.1.3. Wnioski złożone według liczby beneficjentów objętych pomocą

11 wniosków złożonych w latach 2021–2022 dotyczyło 6 571 zwolnień. Całkowita liczba pracowników objętych pomocą z EFG wyniosła 5 182 (zob. tabela 1). O objęcie pomocą z EFG największej liczby pracowników wnioskowała Francja (2 243), a w dalszej kolejności Hiszpania (1 373) i Włochy (801). Na jeden wniosek przypadało średnio 471 pracowników objętych pomocą, zob. wykres 2.

Wykres 2: Liczba pracowników objętych pomocą w podziale na państwa członkowskie w latach 2021-2022

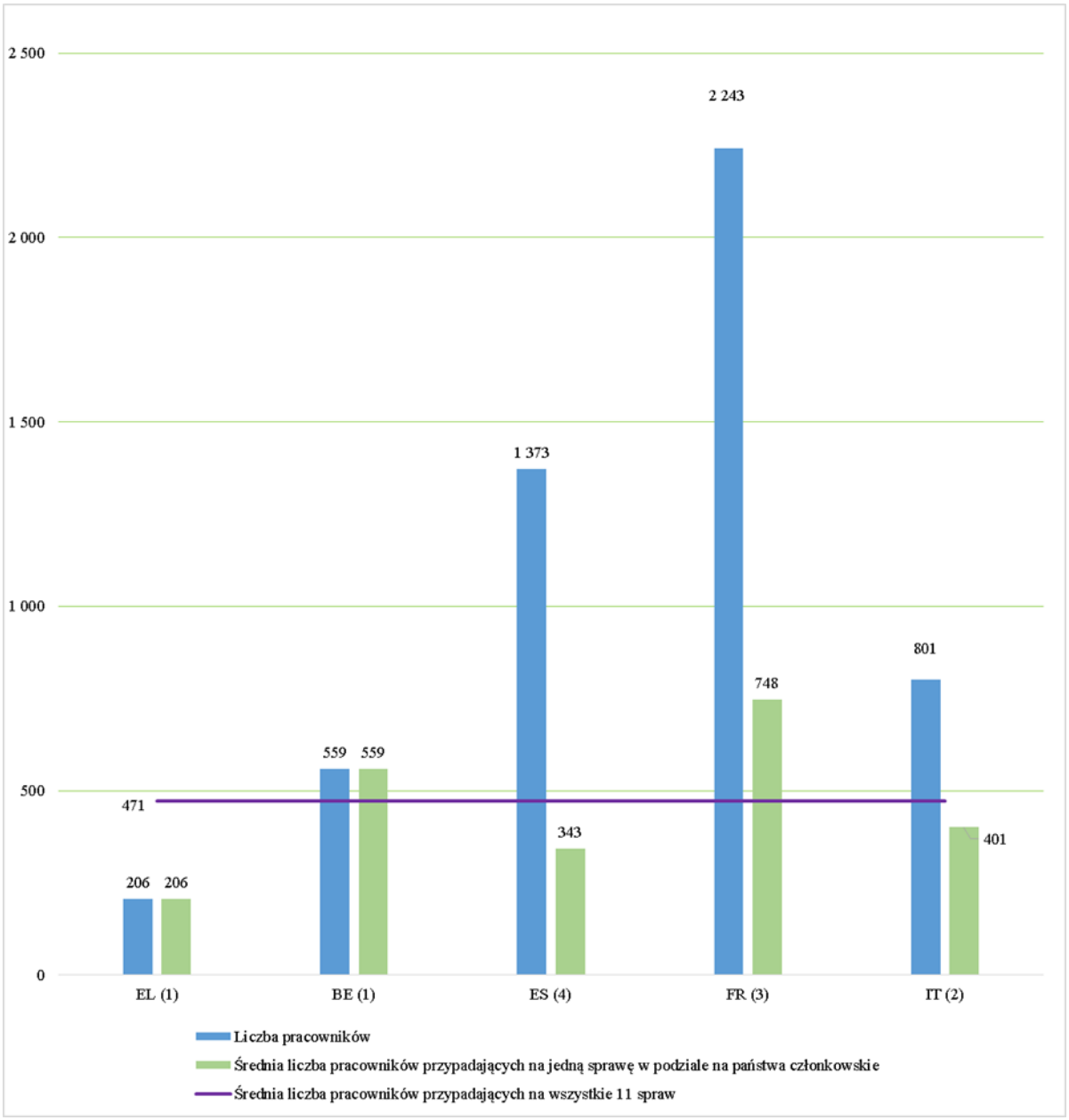

Liczbę złożonych wniosków podano w nawiasach.

Całkowita liczba pracowników objętych pomocą: 5 182
Średnia liczba pracowników objętych pomocą: 471

Spośród pracowników objętych pomocą 65 % stanowili mężczyźni, 71 % było w wieku 30–54 lat, a 57 % miało wykształcenie średnie II stopnia albo pomaturalne. Profil pracowników w podziale według płci znacznie różni się jednak w poszczególnych sprawach. Odsetek kobiet objętych pomocą w przypadku wniosku francuskiego (transport lotniczy) wyniósł 56 %. W przypadku wniosków

hiszpańskich i włoskich odsetek objętych pomocą kobiet wyniósł natomiast odpowiednio 3 % i 9 %; wnioski te dotyczyły sektora produkcji metali oraz sektora magazynowania i działalności usługowej wspomagającej transport, dwóch sektorów, które tradycyjnie zatrudniają głównie mężczyzn. Zob. wykresy 3–6 poniżej.

Liczba pracowników dotkniętych działaniem restrukturyzacyjnym i liczba osób przewidzianych do objęcia wsparciem z EFG mogą się różnić, jeżeli państwo członkowskie zdecyduje o skoncentrowaniu się na określonych grupach ludzi, takich jak pracownicy o słabszej pozycji na rynku, borykający się z wyjątkowymi trudnościami na rynku pracy lub najbardziej potrzebujący wsparcia. Ponadto, w niektórych przypadkach standardowe wsparcie dostępne dla zwolnionych pracowników w państwach członkowskich może wystarczyć na potrzeby szybkiej reintegracji zawodowej lub też pracownicy mogą niekiedy zdecydować się na wcześniejsze przejście na emeryturę. W takich przypadkach interwencja w ramach EFG, która na mocy podstawy prawnej zapewnia wsparcie wykraczające poza standardowe wsparcie, nie jest potrzebna.

Wykres 3: Profil pracowników objętych pomocą według płci i w ramach poszczególnych wniosków

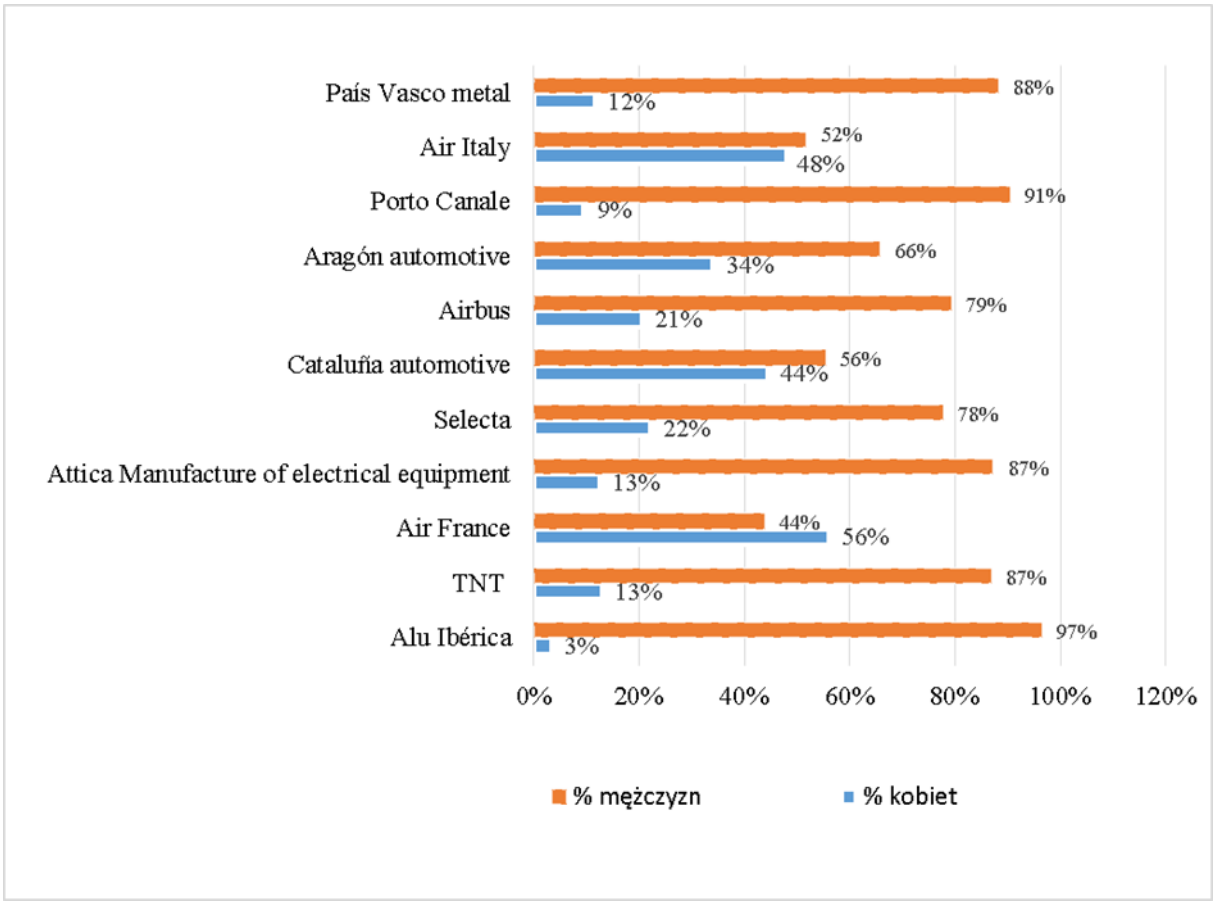

Wykres 4: Profil pracowników objętych pomocą według płci

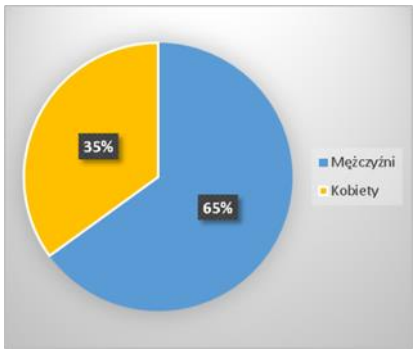

Wykres 5: Profil pracowników objętych pomocą według poziomu wykształcenia

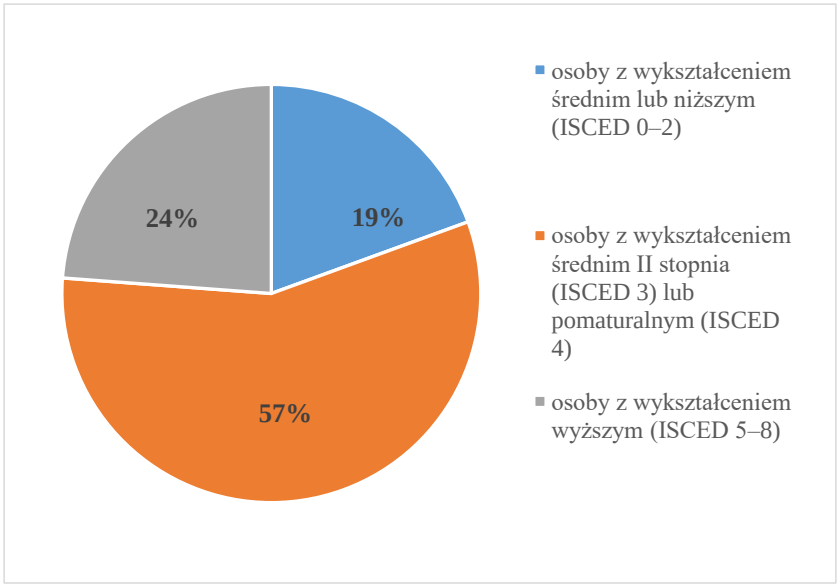

Wykres 6: Profil pracowników objętych pomocą według wieku

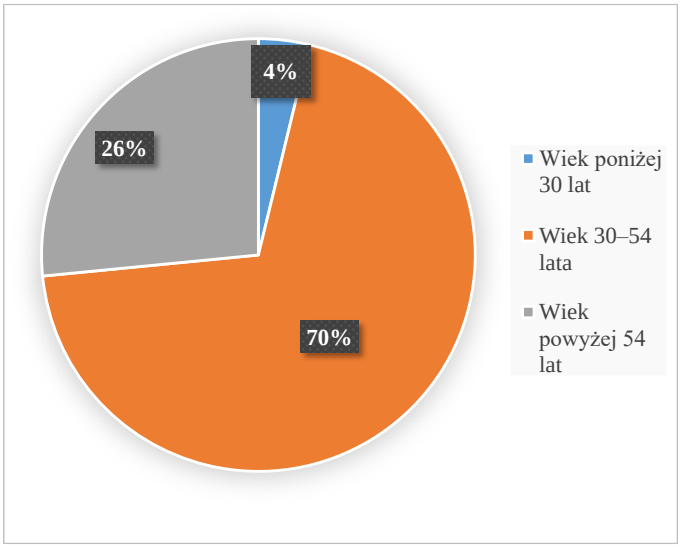

2.1.4. Złożone wnioski wg wnioskowanych kwot

Wkład finansowy EFG stanowi uzupełnienie środków przyjętych przez państwo członkowskie na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Państwo członkowskie składające wniosek musi zapewnić, aby na środki, na które przeznaczono wkład finansowy EFG, nie przeznaczono innego wsparcia finansowego z budżetu UE oraz aby takie środki były zgodne z zasadami pomocy państwa. Ponadto środki wspierane w ramach EFG nie powinny zastępować żadnych środków, za które odpowiadają przedsiębiorstwa na mocy prawa krajowego lub układów zbiorowych.

Każde państwo członkowskie składające wniosek o wsparcie ze strony EFG musi zaplanować skoordynowany pakiet środków, który najlepiej odpowiada profilom beneficjentów objętych pomocą. W rozporządzeniu (UE) 2021/691 ustalono stopę współfinansowania z EFG odpowiadającą najwyższej stopie współfinansowania z EFS+ w danym państwie członkowskim lub 60 %, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa.

W odniesieniu do przedmiotowych 11 spraw ubiegano się o wsparcie z EFG na łączną kwotę 38 974 971 EUR. Państwem, które ubiegało się o największą kwotę, była Francja (trzy wnioski opiewające na 23 465 071 EUR), a w dalszej kolejności Hiszpania (cztery wnioski opiewające na 6 689 626 EUR) i Włochy (dwa wnioski opiewające na 5 368 047 EUR). Wnioski o wkład z EFG opiewały na kwoty od 1 214 607 EUR do 17 742 607 EUR, a średnia kwota wynosiła 7 794 994 EUR na jedno państwo członkowskie i 3 543 179 EUR na jeden wniosek.

Wykres 7: Łączne wnioskowane kwoty (w EUR) z EFG w podziale na państwa członkowskie w latach 2021–2022

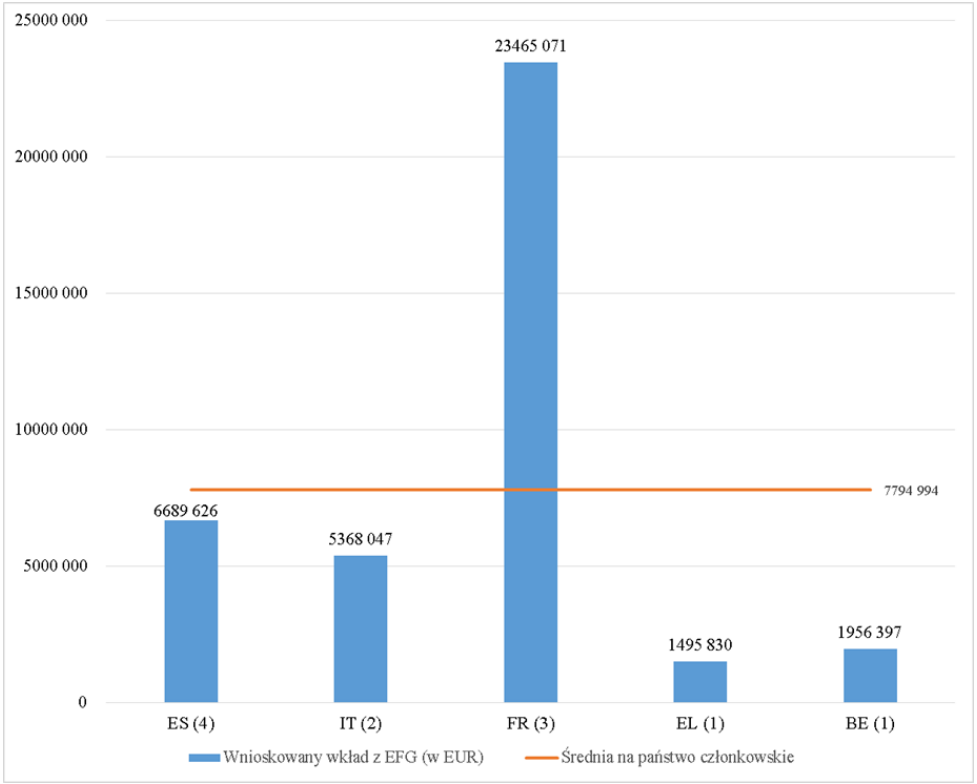

Liczbę złożonych wniosków podano w nawiasach.

Łączna kwota z EFG, o którą ubiegały się państwa członkowskie: 38 974 971EUR

Średnia wnioskowana kwota z EFG w przeliczeniu na jedno państwo członkowskie: 7 794 994EUR

2.1.5. Złożone wnioski wg wnioskowanych kwot w podziale na pracownika

W rozporządzeniu (UE) 2021/691 nie ogranicza się łącznej wnioskowanej kwoty na jednego pracownika objętego pomocą. Ta kwota może być różna, zależnie od sytuacji na danym rynku pracy, indywidualnej sytuacji pracowników objętych pomocą, środków już wprowadzonych przez państwo członkowskie oraz kosztów świadczenia usług w danym państwie członkowskim. Wyjaśnienia to, dlaczego proponowane kwoty wsparcia EFG w przeliczeniu na pracownika wyniosły w latach 2021 i 2022 od 3 500 EUR do 10 461 EUR, przy średniej wynoszącej 7 521 EUR. Państwem, które ubiegało się o najwyższą średnią kwotę na pracownika, była Francja (10 461 EUR), a o najniższą średnią kwotę na pracownika ubiegała się Belgia (3 500 EUR).

Wykres 8: Wnioskowana kwota wsparcia z EFG (w EUR) w przeliczeniu na pracownika i państwo członkowskie w latach 2021-2022.

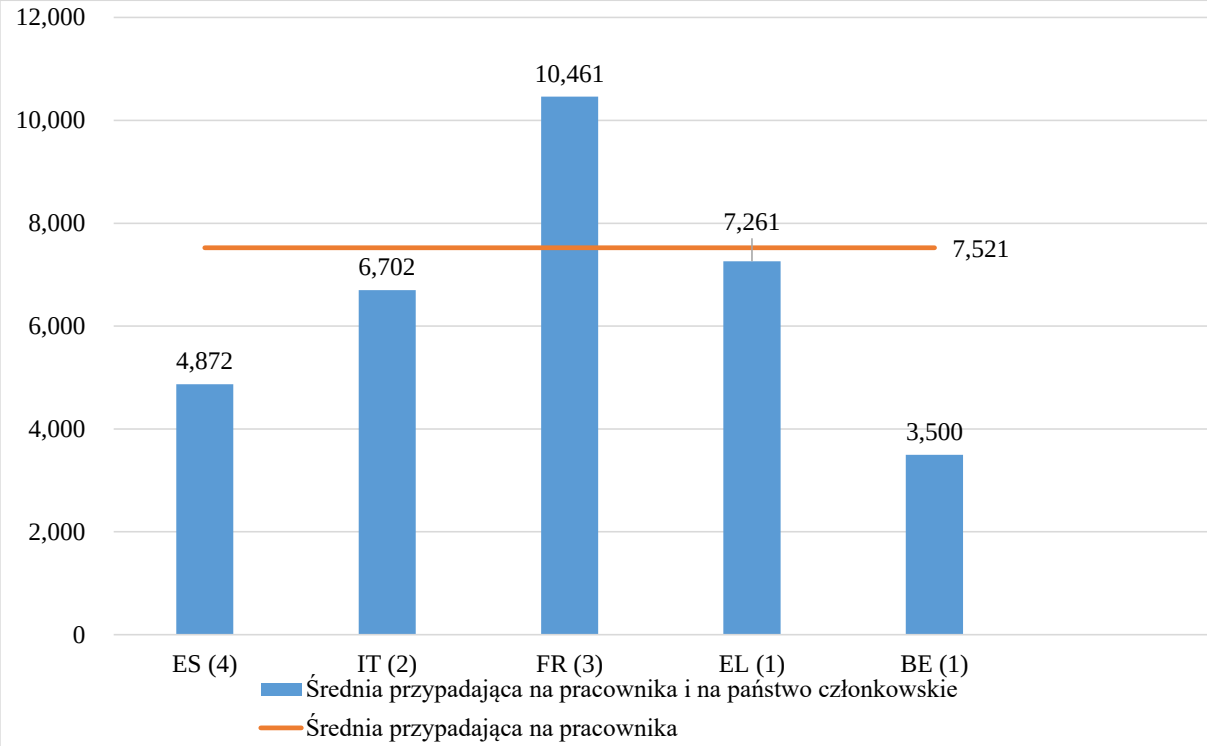

Liczbę złożonych wniosków podano w nawiasach.

Średnia wnioskowana kwota z EFG w przeliczeniu na jednego beneficjenta: 7 521 EUR

2.2. Przyjęte decyzje i przyznane wkłady

EFG to instrument pomocy w sytuacjach kryzysowych niepodlegający pułapom wyznaczonym w wieloletnich ramach finansowych. Stopa współfinansowania musi w każdym przypadku zostać zatwierdzona przez Parlament Europejski i Radę.

W latach 2021–2022 Parlament Europejski i Rada przyjęły 14 decyzji o uruchomieniu środków z EFG, z których pięć dotyczyło wniosków na podstawie rozporządzenia (UE) 1309/2013, które wpłynęły w 2020 r. W tabeli 2 uwzględniono zatem inny zbiór spraw niż w tabeli 1, w której przedstawiono wnioski złożone w latach 2021 i 2022.

W sprawach z 2020 r. stopa współfinansowania z EFG wynosiła 60 % w przypadku wszystkich państw członkowskich. Zgodnie z nowym rozporządzeniem (UE) 2021/691, które obowiązuje w odniesieniu do wniosków otrzymanych od 2021 r., stopą współfinansowania w przypadku tych spraw jest albo najwyższa stopa współfinansowania z EFS+ w danym państwie członkowskim, albo

60 % (rozporządzenie (UE) 2021/691). Wszystkie państwa członkowskie, które złożyły wnioski w latach 2021 i 2022, są uprawnione do stopy współfinansowania na poziomie 85 %[9].

14 przyznanych wkładów objęło 13 025 pracowników w dziewięciu państwach członkowskich[10], a łączna kwota przyznana w ramach współfinansowania z EFG wyniosła 51 790 562 EUR i średnio 3 976 EUR w przeliczeniu na pracownika objętego pomocą. Spośród 13 025 pracowników objętych pomocą 56 % stanowili mężczyźni, a 76 % pracowników było w wieku poniżej 54 lat.

[9] Stopa współfinansowania na poziomie 85 % miała zastosowanie, ponieważ we wszystkich tych państwach członkowskich znajdował się co najmniej jeden region słabiej rozwinięty.
[10] Belgii, Niemczech, Estonii, Grecji, Hiszpanii, Francji, Włoszech, Niderlandach i Finlandii.

Tabela 2: Szczegółowe informacje na temat wkładów przyznanych w latach 2021 i 2022 (data podpisania przez władzę budżetową w latach 2021 i 2022)

Nr referencyjny EFG	Państwo członkowskie	Sprawa	Data złożenia wniosku	Kryteria interwencji na podstawie art. 4	Handel/kryzys	Wkład krajowy (w EUR)	Przyznany wkład z EFG (w EUR)	Liczba pracowników objętych pomocą	Średni wkład z EFG na pracownika (w EUR)	Mężczyźni objęci pomocą	Kobiety objęte pomocą	Osoby w wieku poniżej 54 lat objęte pomocą	Osoby w wieku powyżej 54 lat objęte pomocą	Data podpisania przez władzę budżetową	Data płatności (przelew bankowy)
EGF/2020/002	**EE**	**Estonia Tourism**	2020-11-12	lit. c) (wyjątkowe okoliczności)	Kryzys (COVID-19)	2 982 987	4 474 480	5 060	884	1 970	3 090	4 030	1 030	20-05-2021	01-06-2021
EGF/2020/003	**DE**	**GMH Guss**	2020-12-15	lit. a)	Handel	721 138	1 081 706	476	2 272	455	21	300	176	08-06-2021	17-06-2021
EGF/2020/004	**NL**	**KLM**	2020-12-22	lit. a)	Kryzys (COVID-19)	3 346 146	5 019 218	1 201	4 179	933	268	824	377	08-06-2021	17-06-2021
EGF/2020/005	**BE**	**Swissport**	2020-12-22	lit. a)	Kryzys (COVID-19)	2 479 483	3 719 224	1 468	2 534	1 086	382	1 268	200	08-06-2021	17-06-2021
EGF/2020/007	**FI**	**Finnair**	2020-12-30	lit. a)	Kryzys (COVID-19)	1 168 240	1 752 360	500	3 505	280	220	359	141	08-06-2021	17-06-2021
EGF/2021/001	**ES**	**Pais Vasco metal**	2021-06-25	lit. b)	Kryzys (COVID-19)	214 343	1 214 607	300	4 049	265	35	238	62	25-11-2021	09-12-2021
EGF/2021/002	**IT**	**Air Italy**	2021-07-15	lit. a)	Kryzys korporacyjny	683 760	3 874 640	611	6 341	317	294	423	188	15-12-2021	27-12-2021
EGF/2021/003	**IT**	**Porto Canale**	2021-07-15	Rynek pracy	Handel	263 543	1 493 407	190	7 860	172	18	187	3	15-12-2021	27-12-2021
EGF/2021/004	**ES**	**Aragón automotive**	2021-07-26	lit. b)	Kryzys (COVID-19)	247 917	1 404 863	320	4 390	211	109	193	127	15-12-2021	27-12-2021
EGF/2021/005	**FR**	**Airbus**	2021-07-26	lit. a)	Kryzys (COVID-19)	660 930	3 745 264	297	12 610	236	61	257	40	16-02-2022	28-02-2022
EGF/2021/006	**ES**	**Cataluña automotive**	2021-09-23	lit. b)	Handel	493 263	2 795 156	450	6 211	250	200	293	157	09-03-2022	14-03-2022
EGF/2021/007	**FR**	**Selecta**	2021-10-12	lit. a)	Kryzys (COVID-19)	348 918	1 977 200	366	5 402	285	81	283	83	24-03-2022	04-04-2022
EGF/2021/008	**EL**	**Attica Manufacture of electrical equipment**	2021-12-21	lit. b)	Handel	263 970	1 495 830	206	7 261	180	26	163	43	23-06-2022	01-07-2022
EGF/2022/001	**FR**	**Air France**	2022-01-21	lit. a)	Kryzys (COVID-19)	3 131 049	17 742 607	1 580	11 229	695	885	1 094	486	23-06-2022	01-07-2022
				Łączne wartości		**17 005 687**	**51 790 562**	**13 025**	**3 976**	**7 335**	**5 690**	**9 912**	**3 113**		
Całkowita liczba decyzji i płatności w latach 2021 i 2022: 14				**lit. a) = 8 lit. b) = 4 Wyjątkowe okoliczności = 1 Rynek pracy = 1**	**Kryzys = 10 Handel = 4**	**1 214 692**	**3 699 326**	**930**		**56%**	**44%**	**76%**	**24%**	**Średnie wartości w odniesieniu do 14 spraw**	

2.2.1. Środki finansowane przy wsparciu z EFG

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) 2021/691 wkład finansowy z EFG może być przekazany na aktywne środki rynku pracy, które stanowią część skoordynowanego pakietu zindywidualizowanych usług mających na celu ułatwienie reintegracji zawodowej beneficjentów objętych pomocą, a w szczególności osób znajdujących się w najniekorzystniejszej sytuacji, i podjęcie przez nich zatrudnienia lub działalności na własny rachunek.

Na środki aktywnego zatrudnienia zatwierdzone w latach 2021 i 2022 do przyznania wkładu z EFG składały się głównie:

- poradnictwo zawodowe;
- intensywna, indywidualna pomoc w poszukiwaniu pracy;
- szereg szkoleń w ramach zmiany kwalifikacji, podnoszenia kwalifikacji i szkolenia zawodowego, w tym szkolenia horyzontalne i szkolenia z umiejętności miękkich, szkolenia z przedsiębiorczości oraz programy szkolnictwa wyższego;
- doradztwo i mentoring ukierunkowane na ponowne zatrudnienie oraz mentoring na początkowym etapie wykonywania nowej pracy;
- promowanie przedsiębiorczości i pomoc przeznaczona na zakładanie przedsiębiorstw typu start-up;
- jednorazowe zachęty do szybkiego przenoszenia pracowników na inne stanowiska pracy i zachęty do zatrudniania nowych pracowników; oraz
- różne dodatki (np. na poszukiwanie pracy, szkolenia) i wkłady finansowe (np. na pokrycie kosztów dojazdów do pracy lub opieki nad osobami pozostającymi na utrzymaniu).

Opracowując pakiety wsparcia, państwa członkowskie uwzględniły profile, doświadczenia i poziom wykształcenia poszczególnych beneficjentów, ich mobilność oraz obecne lub oczekiwane możliwości pracy w danym regionie, a także zalecenia określone w unijnych ramach jakości na rzecz przewidywania zmian i restrukturyzacji. Państwa członkowskie potwierdziły również, że zgodnie z art. 7 ust. 2 przy opracowywaniu pakietów wsparcia uwzględniono upowszechnianie umiejętności wymaganych w cyfrowej epoce przemysłowej i w zasobooszczędnej gospodarce.

2.2.2. Komplementarność wobec działań finansowanych z funduszy krajowych lub unijnych

Celem EFG jest zwiększanie zdolności do zatrudnienia i zapewnianie jak najszybszej reintegracji zawodowej beneficjentów objętych pomocą – prowadzącej do godnego i trwałego zatrudnienia – za pośrednictwem aktywnych instrumentów rynku pracy. Środki w ramach EFG oferuje się zawsze jako uzupełnienie standardowych środków krajowych lub w celu ich wzmocnienia, zapewniającym tym samym komplementarność i dodatkowość środków w ramach EFG.

Fundusz ten stanowi uzupełnienie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) będącego głównym instrumentem służącym wspieraniu zatrudnienia w UE. Komplementarność obu funduszy polega na tym, że umożliwiają one zajęcie się tymi kwestiami w różnych perspektywach czasowych. Z EFG zwalnianym pracownikom lub osobom prowadzącym działalność na własny rachunek udziela się

wsparcia w odpowiedzi na konkretne działanie restrukturyzacyjne, które spowodowało dużą liczbę zwolnień w krótkim czasie. Jest to konkretne wsparcie oferowane w sytuacji kryzysowej, z kolei wsparcie ze środków EFS+ przeznaczone jest – z wyprzedzeniem – na osiągnięcie strategicznych celów długoterminowych (np. zwiększenie kapitału ludzkiego i zarządzanie zmianą) w ramach programów wieloletnich.

EFG umożliwia państwom członkowskim zapewnienie beneficjentom objętym pomocą bardziej szczegółowej i dostosowanej do ich potrzeb ukierunkowanej pomocy, w tym środków, do których w innym przypadku nie mieliby dostępu (np. kształcenia na poziomie średnim lub wyższym). Doświadczenie wykazało, że EFG daje szansę na opracowanie zindywidualizowanych usług dostosowanych do potrzeb poszczególnych zwolnionych pracowników, które to usługi znacznie wykraczają poza to, co można zapewnić w ramach standardowych kursów i działań. Z kolei wsparcie z EFS+ jest skierowane do szerszej grupy społeczeństwa (zarówno osób pracujących, jak i bezrobotnych).

Dzięki EFG państwa członkowskie mogą zapewnić wsparcie przy korzystniejszym stosunku liczby doradców do liczby beneficjentów oraz przez dłuższy okres. W ten sposób zwiększa się szanse beneficjentów na poprawę ich sytuacji.

Środki EFG i EFS+ są niekiedy stosowane przez państwa członkowskie w komplementarny sposób, aby zapewnić zarówno rozwiązania krótkoterminowe, jak i długoterminowe. Na poziomie indywidualnych spraw EFG bazuje zazwyczaj na istniejących już środkach krajowych lub środkach EFS+, poprzez ich uzupełnienie lub poprzez zaoferowanie innych, dodatkowych środków. Decydującym kryterium jest potencjał dostępnych instrumentów pod względem udzielania pomocy beneficjentom objętym pomocą, a do państw członkowskich należy wybór oraz zaplanowanie instrumentów i działań najlepiej dostosowanych do osiągnięcia założonych celów.

Zgodnie z zasadą pomocniczości decyzja, czy zastosować finansowanie z EFS+ czy EFG, jest podejmowana na poziomie państwa członkowskiego. Do państwa członkowskiego należy zapewnienie komplementarności między tymi dwoma funduszami w jak najlepszy sposób, z uwzględnieniem warunków panujących w danym czasie.

Jak określono w art. 9 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/691, wszystkie państwa członkowskie muszą ustanowić niezbędne mechanizmy, aby uniknąć ryzyka podwójnego finansowania z instrumentów finansowych UE. W większości państw członkowskich instytucja zarządzająca EFS+ jest również odpowiedzialna za wdrażanie EFG. Pozwala to państwom członkowskim na zapewnienie komplementarności poszczególnych interwencji.

2.3. Wnioski niezatwierdzone

W latach 2021 i 2022 Komisja, Parlament Europejski ani Rada nie odrzuciły żadnych wniosków.

2.4. Wyniki osiągnięte w ramach EFG

Głównymi źródłami informacji o wynikach osiągniętych w ramach EFG są sprawozdania końcowe przedstawiane przez państwa członkowskie najpóźniej sześć miesięcy po zakończeniu procesu realizacji. Uzupełnieniem do sprawozdań końcowych są informacje przekazywane przez państwa

członkowskie w ich bezpośrednich kontaktach z Komisją, na przykład w trakcie odbywających się spotkań i konferencji oraz w związku z ocenami i audytami. Podsumowanie głównych wyników i danych zgłoszonych przez jedno państwo członkowskie w 2021 r. przedstawiono w niniejszej sekcji.

2.4.1. Podsumowanie i ocena jakościowa wyników zgłoszonych w 2021 r.

W 2021 r. Komisja otrzymała jedno sprawozdanie końcowe na temat spraw dotyczących współfinansowania ze środków EFG wdrożonego przez Grecję w okresie od 22 sierpnia 2018 r. do 22 sierpnia 2020 r. Ze względu na pandemię COVID-19 na wniosek państwa członkowskiego okres realizacji wstrzymano na cztery miesiące, czyli do czasu zniesienia ograniczeń w przemieszczaniu się. Termin realizacji działań przesunięto na 22 grudnia 2020 r., a wydatki na zindywidualizowane usługi dla beneficjentów objętych pomocą pozostawały również kwalifikowalne do tej samej daty[11].

Po ponownym wprowadzeniu w Grecji od 7 listopada 2020 r. środków ograniczania kontaktów personalnych certyfikacja nabytych umiejętności komputerowych, wymagająca przeprowadzania testów stacjonarnych, nie mogła się odbywać. W związku z tym Grecja zwróciła się o przedłużenie okresu realizacji wyłącznie w odniesieniu do testów certyfikacji umiejętności informatycznych. Komisja zgodziła się na przedłużenie wspomnianego okresu. Testy certyfikacji mogły odbywać się do 22 czerwca 2021 r., a związane z nimi koszty pozostały kwalifikowalne do tego dnia.

Pakiet środków obejmował: poradnictwo zawodowe, szkolenia (w tym moduły szkoleniowe dotyczące podstawowych umiejętności informatycznych, a także studia wyższe w dziedzinie rachunkowości i finansów, jubilerstwo w zakresie wykonywania przedmiotów ze złota i srebra, jak również język angielski, wsparcie w zakładaniu działalności gospodarczej, dopłaty za zatrudnienie i dodatki na poszukiwanie pracy i szkolenia.

- *Poradnictwo zawodowe:* Każdy z 296 uczestników wziął udział w 25 indywidualnych, trwających 45 minut, sesjach poradnictwa. Rezultatem sesji było opracowanie indywidualnego planu ponownego zatrudnienia. W przypadku osób planujących rozpoczęcie prowadzenia działalności na własny rachunek niektóre sesje poświęcone były sporządzaniu biznesplanu.
- *Szkolenia:* Około 90 % pracowników (266) uczestniczyło w szkoleniach. Wszyscy pracownicy, z wyjątkiem trzech, odbyli szkolenie składające się z trzech modułów: 120 godzin poświęconych podstawowym umiejętnościom informatycznym, w tym Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint i Access), mediom społecznościowym, handlowi elektronicznemu i transakcjom elektronicznym; 100 godzin poświęconych umiejętnościom miękkim, takim jak public relations, komunikacja, inteligencja emocjonalna, techniki negocjacyjne i współpraca; i 80 godzin poświęconych „umiejętnościom specjalistycznym”. Uczestnicy mieli możliwość wyboru spośród różnych szkoleń, na przykład z zakresu mediów społecznościowych i marketingu, dziennikarstwa internetowego, zarządzania przedsiębiorstwem, technik marketingowych i technik sprzedaży. Trzech pracowników

[11] Jak stwierdzono w art. 4 ust. 1 i 2 decyzji wykonawczej Komisji C(2018) 6373 w sprawie przyznania wkładu finansowego z EFG, działania należało przeprowadzić nie później niż do 22 sierpnia 2020 r., a wydatki na zindywidualizowane usługi pozostawały kwalifikowalne do tej samej daty.

wybrało inne programy szkoleniowe (studia wyższe w dziedzinie rachunkowości i finansów, jubilerstwo w zakresie wykonywania przedmiotów ze złota i srebra oraz język angielski).

- *Pomoc na uruchomienie działalności gospodarczej*: Przyznano 18 wkładów na uruchomienie działalności gospodarczej, a na koniec okresu interwencji 20 pracowników podjęło ponownie zatrudnienie jako osoby prowadzące działalność na własny rachunek.
- *Dopłaty za zatrudnienie*: Dopłata wynosiła 650 EUR miesięcznie przez maksymalnie sześć miesięcy, wypłacane przedsiębiorstwu zatrudniającemu, pod warunkiem, że pracownik pozostanie zatrudniony na danym stanowisku przez co najmniej sześć kolejnych miesięcy od zakończenia okresu zachęty. Żaden pracodawca nie skorzystał z tej dopłaty, być może dlatego że faktyczny okres realizacji zbiegł się z lockdownem wynikającym z pandemii.

Podczas kryzysu związanego z COVID-19 możliwość odbycia szkolenia zdalnie uznano za kluczową zaletę. Było to rozwiązanie nieobowiązkowe i, jak wynika z opinii respondentów, bardzo udane. Uczestnicy odnieśli korzyści z dodatkowej elastyczności, jaką oferowało to rozwiązanie.

2.4.2. Poziom reintegracji beneficjentów, którzy otrzymali pomoc

Pod koniec realizacji środków 233 (79 %) uczestników podjęło ponownie zatrudnienie, 213 (91 %) jako pracownicy, a 20 (9 %) jako osoby prowadzące działalność na własny rachunek. Uczestnicy znaleźli pracę w wielu różnych dziedzinach, w tym w sektorze kosmetyki, sektorze majsterkowania (ang. do-it-yourself), hurtowej sprzedaży enzymów, dziennikarstwie internetowym i w turystycznych obiektach noclegowych.

Po upływie 12 miesięcy odsetek osób pracujących spadł jednak o 7 punktów procentowych i wyniósł 72 % wszystkich uczestników. Jedna czwarta założonych przedsiębiorstw zaprzestała działalności, a sytuacja około 20 % uczestników była nieznana.

Lockdown wywołany pandemią COVID-19 utrudnił starania pracowników mające na celu znalezienie nowej pracy oraz stanowił przeszkodę dla sprawnego wdrożenia środków. Biorąc pod uwagę wyjątkowy kontekst, wskaźnik ponownego zatrudnienia uznaje się jednak za bardzo wysoki.

Z wywiadów przeprowadzonych w tej sprawie podczas oceny *ex post* EFG na lata 2014–2020 wynika, że EFG uważa się za bardziej elastyczny niż inne programy UE, ponieważ obejmuje dostosowanie do potrzeb poszczególnych beneficjentów. W sprawozdaniu potwierdzono również, że EFG stanowi wartość dodaną w stosunku do tego, co państwa członkowskie mogłyby same uczynić, by wesprzeć beneficjentów objętych pomocą w poszukiwaniu nowego zatrudnienia i zmianie statusu na rynku pracy.

2.5. Wykonanie finansowe

2.5.1. Wkłady z EFG

Zgodnie z art. 8 rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027[12] EFG jest tematycznym instrumentem szczególnym. Maksymalna roczna kwota, którą można wykorzystać w ramach EFG, wynosi 186 mln EUR rocznie, w cenach z 2018 r., co odpowiada średnio rocznej kwocie 209,6 mln EUR (w cenach bieżących) w okresie 2021–2027.

Wkład z EFG jest wypłacany na rzecz państwa członkowskiego w jednej racie w formie płatności zaliczkowej na pełną kwotę w terminie 15 dni roboczych od zatwierdzenia przez władzę budżetową decyzji o wsparciu z EFG.

W latach 2021 i 2022 władza budżetowa zatwierdziła 14 wkładów z EFG na łączną kwotę 51 790 562 EUR[13]. W ramach całkowitego szacowanego kosztu zindywidualizowanych usług[14] 19 % stanowiły wydatki z tytułu poradnictwa zawodowego, 29 % – wydatki z tytułu szkoleń, 24 % – wydatki z tytułu promowania przedsiębiorczości, 24 % – dodatki i zachęty, a 1 % – wydatki związane z opieką dydaktyczną zapewnianą po powrocie na rynek pracy.

2.5.2. Pomoc techniczna

Zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/691 z inicjatywy Komisji najwyżej 0,5 % zasobów finansowych EFG dostępnych na dany rok może być wykorzystane w formie pomocy technicznej. Kwota ta ma być wykorzystana na finansowanie działań niezbędnych do wdrożenia rozporządzenia w sprawie EFG, takich jak przygotowanie, monitorowanie, działania związane z gromadzeniem danych, tworzenie bazy wiedzy, wsparcie administracyjne i techniczne, działania o charakterze informacyjno-komunikacyjnym oraz audyt, kontrola i ocena.

Władza budżetowa przeznaczyła na pomoc techniczną 290 000 EUR na 2022 r. Ze względu na pandemię COVID-19 w 2021 r. nie wystąpiono o pomoc techniczną.

Tabela 3: Wydatki na pomoc techniczną w 2022 r.

Opis	**Całkowity koszt** przewidziany w budżecie	**Zobowiązania rzeczywiste**	**Uwagi**

[12]Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027, Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11.

[13] Kwota ta nie uwzględnia decyzji o udzieleniu pomocy technicznej z inicjatywy Komisji Europejskiej. Zob. sekcja 2.5.2.

[14] Działania na podstawie art. 7 ust. 1 lit. a), b) i c) rozporządzenia w sprawie EFG.

Wsparcie administracyjne	190 000 EUR	22 107,93 EUR	Ze względu na niepewność związaną z pandemią COVID-19 odbyło się tylko jedno stacjonarne spotkanie z osobami wyznaczonymi do kontaktów w ramach EFG – 24 listopada 2022 r. (zamiast dwóch pierwotnie planowanych). Drugie spotkanie odbyło się przez internet. Nie zorganizowano seminarium w sprawie tworzenia sieci kontaktów EFG, ponieważ wniosków o wsparcie z EFG było niewiele, a czas był niesprzyjający dla zorganizowania wizyty studyjnej. Jeśli chodzi o działania informacyjne, dokonywano regularnych aktualizacji strony internetowej (bez ponoszenia kosztów), ale – ze względu na stosunkowo niewielką liczbę projektów – nie przeprowadzono żadnych dodatkowych działań informacyjnych ani nie opracowano materiałów.
Wsparcie techniczne	100 000 EUR	99 982,11 EUR	Utrzymanie i aktualizacja modułów EFG w systemie elektronicznej wymiany danych – wspólnym systemie dzielonego zarządzania funduszami (SFC).
Całkowite koszty	**290 000 EUR**	**122 090,04 EUR**	

2.5.3. Zgłoszone nieprawidłowości

W latach 2021 i 2022 nie zgłoszono do Komisji żadnych nieprawidłowości na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/691.

2.5.4. Zamknięcie wkładów finansowych EFG

Sprawa dotycząca wsparcia z EFG jest zamykana z chwilą wysłania do Komisji sprawozdania końcowego zawierającego wszystkie wymagane informacje, dokonania wszystkich należnych zwrotów i gdy nie zachodzi potrzeba podejmowania dalszych działań przez państwo członkowskie lub Komisję. Warunkiem pozostaje spełnienie obowiązku zapewnienia Komisji i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu dostępu do wszystkich dokumentów pomocniczych przez trzy lata (art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1309/2013).

W okresie sprawozdawczym zakończono realizację jedynie spraw z okresu 2014–2020 i były one gotowe do zamknięcia. W tych przypadkach procedury zamknięcia wkładów finansowych EFG określa art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1309/2013.

W latach 2021 i 2022 zamknięto dziesięć spraw zrealizowanych w latach 2015–2020. Średni wskaźnik absorpcji wyniósł 73 %, przy czym najniższa wartość tego wskaźnika wyniosłą 20 %, a najwyższa – 100 %. Łączna kwota niewydanych środków finansowych zwróconych Komisji wyniosła 7 889 378 EUR, co stanowiło 28 % przyznanych wkładów z EFG. Szczegółowe informacje na temat tych wniosków podano w tabeli 4.

Odnotowano znaczne różnice między państwami członkowskimi pod względem wskaźnika absorpcji wkładów finansowych z EFG (zob. wykres 9), i tak najniższe średnie wskaźniki odnotowano w Grecji (20 %) i w Niderlandach (41 %), a najwyższe w Irlandii i Francji (100 %), w Belgii (88 %) i w Estonii (73 %).

Wykres 9: Średni wskaźnik absorpcji w poszczególnych państwach członkowskich (% przyznanego wkładu z EFG)

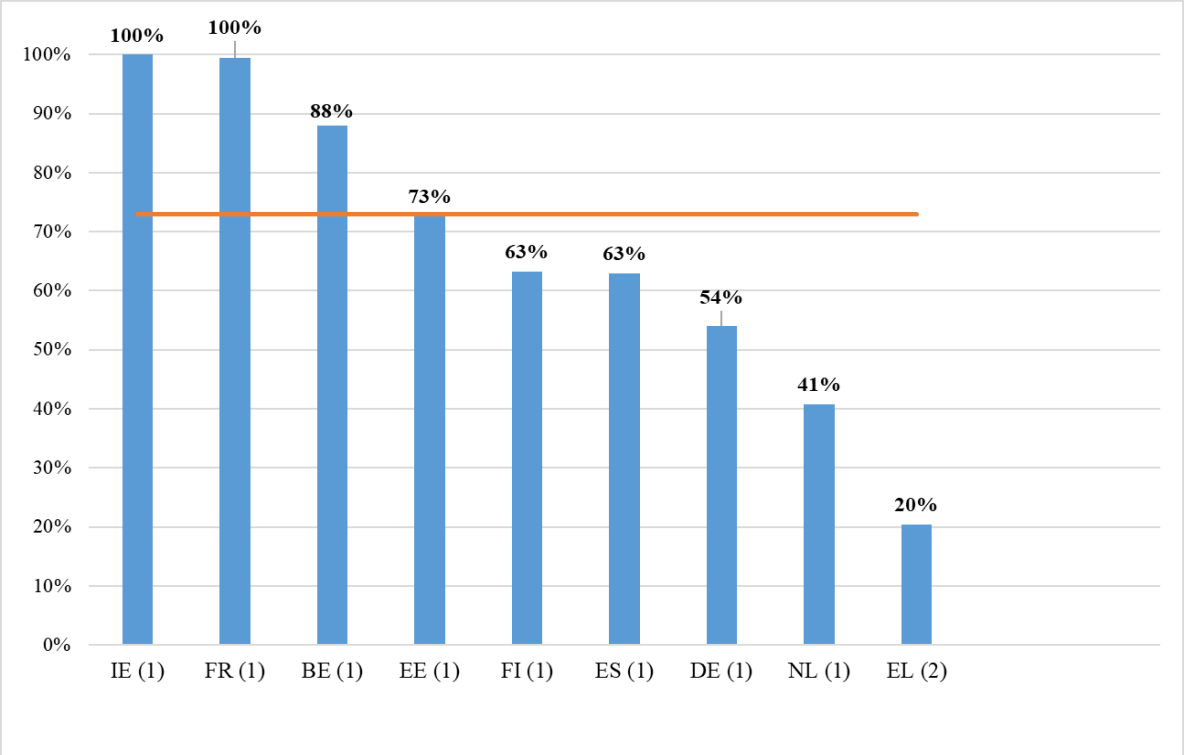

Liczbę spraw dotyczących wsparcia z EFG podano w nawiasach.

Istnieje kilka przyczyn, dla których państwa członkowskie nie wykorzystały całości przyznanych wkładów. Chociaż zachęca się je do sporządzania realistycznych oszacowań budżetowych w odniesieniu do skoordynowanego pakietu zindywidualizowanych usług, dokładne planowanie nie zawsze jest możliwe na etapie składania wniosku. Państwa członkowskie mają również tendencję do przeszacowania budżetu i uwzględniania wysokiego marginesu bezpieczeństwa we wstępnych obliczeniach w celu obniżenia ryzyka nadwyżki wydatków lub ze względu na liczne niewiadome na etapie składania wniosków, takie jak na przykład profile i potrzeby potencjalnych beneficjentów.

Na etapie planowania z reguły dochodzi do przeszacowania liczby pracowników pragnących uczestniczyć w proponowanych środkach. Niższy niż oczekiwany poziom uczestnictwa może wynikać albo z poprawy sytuacji gospodarczej na rynku pracy, albo z nieprzewidzianych czynników osobowych, takich jak samodzielne znalezienie pracy przez pracowników, brak motywacji lub decyzja o wcześniejszym przejściu na emeryturę. Ponadto niektórzy pracownicy mogą zdecydować się na tańsze środki zamiast droższych lub na środki krótkoterminowe zamiast długoterminowych.

Innymi przyczynami niskich wydatków były opóźnienia w rozpoczęciu wdrażania środków, niewystarczająca liczba pracowników na potrzeby wdrażania oraz niedostateczne wykorzystanie dostępnej elastyczności w zakresie realokacji kwot finansowania między różnymi pozycjami budżetu lub dostępność większych środków finansowych na szczeblu państwa członkowskiego niż początkowo zakładano.

Już na etapie składania wniosków Komisja udziela państwom członkowskim wskazówek, aby zachęcić je do optymalnego zarządzania funduszami i poprawy osiąganego przez nie poziomu

wykonania budżetu. Oczekuje się, że wraz ze zdobywaniem doświadczenia przez państwa członkowskie coraz trafniej będą opracowywane budżety środków i coraz skuteczniej przewidywane będzie wykorzystanie środków przez pracowników w okresie 24 miesięcy. Komisja dostrzega również poprawę pod względem wydajności różnych struktur ds. koordynacji i wdrażania oraz jakości komunikacji między szczeblem krajowym a regionalnym/lokalnym.

Tabela 4: Sprawy zamknięte w latach 2021 i 2022

Nr referencyjny EFG	EGF/2015/006	EGF/2016/003	EGF/2017/001	EGF/2017/003	EGF/2017/005	EGF/2017/008	EGF/2017/009	EGF/2017/010	EGF/2018/001	EGF/2018/003	OGÓŁEM
Sprawa	PWA International	petroleum and chemicals	Castilla y León mining of coal	Attica retail	Retail	Goodyear	Air France	Caterpillar	Financial service activities	Attica Publishing Activities	10 spraw zamkniętych w latach 2021 i
Państwo członkowskie	IE	EE	ES	EL	FI	DE	FR	BE	NL	EL	9 państw członkowskich
Sektor (krótki opis)	Konserwacja statków powietrznych	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej; produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	Handel detaliczny	Handel detaliczny	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	Transport lotniczy	Maszyny i urządzenia	Finansowa działalność usługowa	Działalność wydawnicza	
Data złożenia wniosku	19 czerwca 2015 r.	11 maja 2016 r.	20-Jan-2017	13 kwietnia 2017 r.	12 czerwca 2017 r.	6 października 2017 r.	23 października 2017 r.	18 grudnia 2017 r.	23 lutego 2018 r.	22 maja 2018 r.	
Liczba zwolnionych pracowników	108	1 550	339	725	1 660	646	1 858	2 285	1 324	550	11 045
Liczba osób objętych pomocą (w tym młodzież NEET)	216	800	464	725	1 500	646	1 858	2 585	450	550	9 794
Termin na złożenie sprawozdania końcowego	19 grudnia 2017 r.	1 stycznia 2019 r.	15 sierpnia 2018 r.	13 stycznia 2020 r.	12 grudnia 2019 r.	1 lipca 2020 r.	23 kwietnia 2020 r.	18 czerca 2020 r.	23 września 2020 r.	22 lutego 2022 r.	
Data faktycznego złożenia sprawozdania końcowego	19 grudnia 2017 r.	4 kwietnia 2019 r.	9 sierpnia 2018 r.	13 stycznia 2020 r.	9 grudnia 2019 r.	25 sierpnia 2020 r.	24 kwietnia 2020 r.	8 października 2020 r.	25 listopada 2020 r.	18 czerwca 2021 r.	
Data zamknięcia – wysłania pisma	9 listopada 2021 r.	23 maja 2022 r.	9 lutego 2022 r.	19 lutego 2021 r.	18 marca 2021 r.	23 maja 2022 r.	11 lutego 2022 r.	12 kwietnia 2021 r.	15 listopada 2021 r.	10 października 2022 r.	
Beneficjenci, którzy otrzymali pomoc (pracownicy i młodzież NEET)	183	492	198	217	1 467	622	1 858	1772	179	296	7 284
Data rozpoczęcia stosowania środków	22 maja 2015 r.	11 maja 2016 r.	15 marca 2017 r.	13 lipca 2017 r.	3 sierpnia 2016 r.	1 stycznia 2018 r.	1 października 2015 r.	22 października 2016 r.	1 stycznia 2018 r.	17 października 2019 r.	
Data zakończenia stosowania środków	19 czerwca 2017 r.	31 grudnia 2018 r.	15 lutego 2019 r.	13 lipca 2019 r.	12 czerwca 2019 r.	14 sierpnia 2019 r.	22 lipca 2018 r.	18 grudnia 2019 r.	31 grudnia 2019 r.	22 grudnia 2020 r.	
Rzeczywiste wykorzystanie budżetu w porównaniu ze wstępnie szacowanym budżetem (wszystkie kwoty w EUR)											
Wstępnie oszacowany budżet ogółem (państwa członkowskie i EFG) Działania w zakresie wdrażania i zindywidualizowane usługi	737 156,00	1 885 597,00	1 670 440,00	4 915 250,00	4 165 600,00	3 608 719,00	16 490 805,00	7 702 694,00	1 987 500,00	3 847 500,00	47 011 261,00
Przyznany wkład z EFG	442 293,00	1 131 358,00	1 002 264,00	2 949 150,00	2 499 360,00	2 165 231,00	9 894 483,00	4 621 616,00	1 192 500,00	2 308 500,00	28 206 755,00
Przyznany wkład z EFG w % (szacowanego budżetu)	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	
Rzeczywiste wydatki (państwa członkowskie i EFG)	792 693*	1 369 206,40	1 051 977,60	1 004 514,40	2 635 479,06	1 657 047,92	16 410 805,00	6 781 058,10	810 684,00	1 404 366,83	33 125 139,31
Udział EFG w kwalifikowalnych rzeczywistych wydatkach ogółem	442 293,00	821 523,84	631 186,56	602 708,64	1 581 287,43	994 228,75	9 846 483,00	4 068 634,86	486 410,40	842 620,09	20 317 376,57
Udział EFG w kwalifikowalnych rzeczywistych wydatkach ogółem w %	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	
Wykorzystane środki EFG w %	100,00%	72,61%	62,98%	20,44%	63,27%	45,92%	99,51%	88,03%	40,79%	36,50%	72%
Kwota niewykorzystanych środków EFG zwróconych KE	0,00	309 834,16	371 077,44	2 346 441,36	918 072,57	1 171 002,25	48 000,00	552 981,14	706 089,60	1 465 879,91	7 889 378,43
Niewykorzystane środki EFG zwrócone KE w %	0,00%	27,39%	37,02%	79,56%	36,73%	54,08%	0,49%	11,97%	59,21%	63,50%	28%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

*Przedsiębiorstwo PWA wydało z budżetu krajowego więcej niż pierwotnie planowano.

2.6. Działania w zakresie pomocy technicznej podjęte przez Komisję

2.6.1. Działania informacyjne i promocyjne – strona internetowa

Zgodnie z art. 12 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/691 Komisja jest zobowiązana do stworzenia, prowadzenia i aktualizowania strony internetowej dostępnej we wszystkich językach UE.

W latach 2021 i 2022 Komisja regularnie aktualizowała stronę internetową dotyczącą EFG[15] w celu uwzględnienia stosownych informacji. Przedmiotowa strona internetowa zawiera wskazówki dotyczące składania wniosków oraz podstawowe fakty i dane liczbowe dotyczące poprzednich wniosków o wsparcie z EFG. Użytkownicy mogą również znaleźć dane osób wyznaczonych do kontaktów w ramach EFG w państwach członkowskich oraz linki do publikacji, wiadomości i wydarzeń związanych z EFG organizowanych przez Komisję i państwa członkowskie.

2.6.2. Spotkania z organami krajowymi i zainteresowanymi stronami EFG

Cztery spotkania (od 25. do 28.) osób wyznaczonych do kontaktów w ramach EFG[16] odbyły się przez internet. Spotkania poświęcono na omówienie bieżących i planowanych wniosków o wsparcie z EFG, nowych elementów w rozporządzeniu w sprawie EFG na lata 2021–2027, najlepszych praktyk stosowanych w sprawach dotyczących wsparcia z EFG i szeregu innych istotnych kwestii.

W 2021 r. ani w 2022 r. nie zorganizowano seminariów w sprawie tworzenia sieci kontaktów EFG.

2.6.3. System elektronicznej wymiany danych (SFC2021)

W 2014 r. Komisja podjęła dalsze działania w celu uproszczenia procedur, włączając EFG do systemu zarządzania funduszami w Unii Europejskiej (SFC2014), który stanowi system elektronicznej wymiany danych z państwami członkowskimi. Od kwietnia 2015 r. państwa członkowskie składają wnioski o wsparcie z EFG przez internet przy użyciu wspomaganej procedury składania wniosków, a od sierpnia 2016 r. składają również sprawozdania końcowe dotyczące EFG za pośrednictwem SFC2014. Korzystanie z SFC2014 w odniesieniu do EFG doprowadziło do składania większej liczby poprawnie wypełnionych i kompletnych wniosków. W ten sposób gromadzenie i przetwarzanie danych stało się łatwiejsze, a zgłaszanie wyników EFG – szybsze. Ubieganie się o wsparcie EFG poprzez SFC2014 przyczyniło się do ograniczenia czasu od chwili przedłożenia wniosku przez państwo członkowskie do chwili przyjęcia przez Parlament Europejski i Radę wniosku Komisji.

W tym okresie sprawozdawczym zakończono utrzymywanie modułów SFC 2014–2020 oraz dalszy ich wymagany rozwój na potrzeby zamknięcia spraw dotyczących wsparcia z EFG na lata 2014-2020.

[15] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=pl

[16] Osoby wyznaczone do kontaktów są nominowane przez organy państwa członkowskie odpowiedzialne za Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników. Każde państwo członkowskie decyduje, kto będzie je reprezentował.

W 2022 r. dalej rozwijano interfejs EFG na lata 2021–2027 w SFC2021; opracowano w szczególności nowe funkcje i rozwiązania w celu dostosowania SFC2021 do wymogów rozporządzenia w sprawie EFG na lata 2021–2027.

2.6.4. Ocena ex post *Komisji dotycząca EFG na lata 2014–2020*

Zgodnie z art. 20 rozporządzenia (UE) 2021/691 Komisja przeprowadziła ocenę *ex post* EFG. Celem oceny było zbadanie skuteczności, trwałości, wydajności, spójności, przydatności i europejskiej wartości dodanej EFG. Wspomniana ocena obejmuje 49 zatwierdzonych wniosków o wsparcie z EFG (tj. spraw) przedłożonych Komisji w okresie od 2014 r. do maja 2020 r.[17].

13 grudnia 2021 r. Komisja opublikowała swoje wnioski z oceny *ex post* EFG na lata 2014–2020[18]. Są one oparte na ustaleniach zawartych w zleconym przez Komisję badaniu zewnętrznym[19] oraz na zgromadzonych i przeanalizowanych przez Komisję dodatkowych dowodach zaczerpniętych z wcześniejszych sprawozdań, ocen EFG, doświadczeń służb Komisji związanych z zarządzaniem EFG, wymiany wiedzy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami EFG ze wszystkich państw członkowskich oraz wewnętrznej bazy danych na temat EFG Komisji zawierającej dane dotyczące wszystkich spraw dotyczących wsparcia z EFG od 2007 r.

W przeprowadzonej przez Komisję ocenie *ex post* EFG na lata 2014–2020 stwierdzono, że w ramach EFG skutecznie zapewniono wsparcie pracownikom, osobom prowadzącym działalność na własny rachunek i (w niektórych sprawach) osobom młodym odczuwającym skutki istotnych działań restrukturyzacyjnych oraz dano wyraz solidarności z takimi osobami.

Jeżeli chodzi o ocenę skuteczności EFG, głównym ustaleniem był wzrost średniego wskaźnika ponownego zatrudnienia zwolnionych pracowników. Wskaźnik ten wzrósł z 49 % (w latach 2007–2013) do około 60 % (w latach 2014–2020), w zależności od sprawy waha się od zaledwie 18 % do aż 94 %. Poza reintegracją beneficjentów na rynku pracy EFG przyniósł długotrwałe, pozytywne skutki dla ich ogólnej zdolności do uzyskania zatrudnienia, takie jak nabywanie nowych umiejętności i kwalifikacji, zwiększenie pewności siebie i nauczenie się korzystania z sieci społecznościowych. Interpretując tę poprawę sytuacji, należy jednak zachować ostrożność, gdyż okres realizacji w latach 2014–2020 (okres 24 miesięcy lub dłuższy, jeżeli realizację rozpoczęto wcześnie) jest tylko częściowo porównywalny z okresem realizacji w okresie programowania 2007-2013[20].

---

[17] W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2020 r. państwa członkowskie przedłożyły 59 wniosków, z czego 54 wnioski zatwierdzono, cztery wycofano na późniejszym etapie, a jeden odrzuciła Rada. Jeden z siedmiu wniosków otrzymanych w 2020 r. (EGF/2020/001 ES/Galicia ancillary shipbuilding) objęto badaniem uzupełniającym; pozostałe sześć wniosków nie mogło zostać objętych tym badaniem, ponieważ złożono je pod koniec 2020 r. Dane liczbowe zawarte we wnioskach otrzymanych w 2020 r. zostały uwzględnione. Ponieważ jednak wyniki będą dostępne dopiero w 2023 r., dane te nie mogły zostać poddane analizie na etapie niniejszej oceny *ex post*.

[18] Dokument roboczy służb Komisji wraz ze sprawozdaniem Komisji z oceny *ex post* EFG na lata 2014–2020, (SWD(2021) 381 final z 13.12.2021; COM(2021) 788 final z 13.12.2021).

[19] Analiza wspierająca ocenę *ex post* Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji na lata 2014–2020

[20] W latach 2007–2009 okres realizacji wynosił 12 miesięcy; został on zmieniony na 24 miesiące począwszy od lipca 2009 r.

W związku z tym, że EFG jest komplementarny wobec innych instrumentów UE (w szczególności w wobec Europejskiego Funduszu Społecznego), stwarza on rzeczywistą europejską wartość dodaną poprzez zwiększenie liczby i różnorodności usług oferowanych zwolnionym pracownikom, a także poziomu intensywności tych usług. Osiąga to w drodze oferowania osobno dla każdego przypadku dodatkowego źródła wsparcia finansowego oraz bardziej ukierunkowanego, dostosowanego i zindywidualizowanego wsparcia dla bardzo specyficznych grup docelowych, którym ma pomagać.

W rozporządzeniu w sprawie EFG na lata 2021–2027 wzięto pod uwagę ustalenia z poprzednich ewaluacji i ocen, które potwierdzono w przedmiotowej ocenie. Uwzględniono w nim również większość zaleceń zainteresowanych stron ze wszystkich państw członkowskich. Zmiany w tym rozporządzeniu przedstawiono w sprawozdaniu Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z działalności EFG w latach 2019 i 2020[21].

[21]COM(2021) 486 final z 20.8.2021.